Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 507926

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	03 september 1997
Kadaster deel/nr	82753/2

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Borne	Borne	Overijssel

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Borne	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Borne	I			2217

*Omschrijving***

Inleiding

'VILLA Elisabeth', in 1895 ontworpen door architect Gerrit Beltman sr. (Enschede) in de eclectische bouwstijl met Hollandse Neo-Renaissancistische, Gotische en Chaletstijl elementen. De opdrachtgever was Albert Spanjaard, dè textielfabrikant in Borne. Villa Elisabeth staat in het centrum van Borne tegenover een fraai dubbelwoonhuis (Grotestraat 138, 140 / MIPnr. BN 40). De villa werd in 1930 als gemeentehuis in gebruik genomen. De latere aanbouwen en een dakkapel aan de achterzijde en linker zijgevel (Z) herinneren nog aan deze functie; deze aanbouwen zijn voor bescherming van rijkswege van ondergeschikt belang. Het interieur is gewijzigd.

Omschrijving

De villa is opgetrokken over twee bouwlagen met aanbouwen van één bouwlaag op een samengestelde plattegrond onder een samengesteld met leien gedekt afgeknot schilddak met steekkappen. Het dak steekt ver over op gesneden houten consoles. In het dakvlak zijn vijf dakkapelletjes met windveer, makelaar en trekbalk geplaatst. De gevels zijn opgetrokken in rode baksteen boven een grijsgepleisterde plint en voorzien van witgepleisterde speklagen, hoeklisenen met schijnvoegen, aanzet- en sluitstenen en vensteromlijstingen. Alle gevels zijn onderverdeeld in drie traveeën. De vensters en spaarvelden zijn merendeels geplaatst onder segmentbogen met boogtrommels die deels zijn voorzien van reliëfs. Daarnaast worden de vensters beëindigd door gepleisterde

gedrukte spitsbogen en strekken.

De buitenste traveeën van de voorgevel (O) risaleren, de linker onder een steekkap met sierspant, de rechter onder een toren met afgeknot schilddak. Tegen de linker travee op de begane grond een driezijdige erker. In de middentravee bevindt zich de ingang, bestaande uit een dubbele deur met zij- en bovenlichten. Boven de ingang drie vensters onder gedrukte gepleisterde spitsbogen. Op de verdieping en aan detoren balkons met houten balustrades. De derde bouwlaag van de toren bestaat uit een loggia met aan de voor- en rechter gevel (O en N) drie gepleisterde spitsbogen.

In de linker zijgevel (Z) risaleert de middentravee onder een steekkap met sierspant en overstekend wolfeind. Voor het rechter deel van de gevel is een rechthoekige houten serre onder een plat dak gebouwd, met diamantkoppen in de borstwering en profilering rond de bovenlichten. Links tegen de serre is een latere aanbouw gezet. In de linker travee witgepleisterde spaarvelden.

Ook in de achtergevel (W) risaleert de middentravee, maar ditmaal onder een afgeknot schilddak. In de rechter travee bevindt zich op de begane grond een witgepleisterd spaarveld. Voor de linker travee is op de begane grond een verbinding met de nieuwbouw toegevoegd.

De rechter zijgevel (N) is - vlnr - ingedeeld door de vierkante toren, een ver terugliggende travee en een risaliet met oorspronkelijke aanbouw, beide onder een zadeldak met sierspant. Boven het risaliet is de steekkap voorzien van een overstekend wolfeind. Links van de aanbouw en voor de terugliggende travee bevindt zich een platte aanbouw. In het witgepleisterde spaarveld op de verdieping van de toren is een reliëf aangebracht.

Waardering

De villa is van cultuur-, architectuurhistorisch en stedebouwkundig belang vanwege:

- de betekenis van textielfabrikant Albert Spanjaard voor de sociaal- economische geschiedenis van Borne en omgeving

- de eclectische bouwstijl waarin met Hollandse neo-renaissancistische, gotische en chaletstijl elementen harmonieus zijn samengevoegd

- het ontwerp dat kenmerkend is voor het oeuvre van architect Gerrit Beltman sr.

- de bijzonder rijke detaillering van het gebouw

- de beeldbepalende ligging in het centrum van Borne aan de Grotestraat

- de gaafheid van het exterieur

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis(K)	Woonhuis